

Tiltak anbefalinger fra SOM

(Halden Fengsel)

Innhold

Innledning.....	3
Hovedgruppe 1: Anbefalinger som omhandler Halden fengsel alene.....	4
1 Sikre at innsatte har et dagtilbud i form av arbeid eller opplæring	4
2 Tilrettelegge for at innsatte kan ta høyere utdanning	5
3 Føre en oversikt over avvik fra planlagte aktiviteter for innsatte	5
4 Sikre en kontaktbetjent til alle innsatte	6
5 Sikre minst 1 time opphold utendørs daglig, og at det skjer i dagslys og at innsatte beskyttes mot nedbør.....	6
5.1 Lufteområdene til avdeling A manglet tak som kunne skjerme innsatte mot nedbør.....	6
5.2 En time opphold utendørs	6
6 Øke tilstedeværelsen av fengselsbetjenter for å sikre trygghet for innsatte og ansatte.....	6
7 Bør tilby tolk ved innkomstsamtale til innsatte som ikke har språkferdigheter.....	7
8 Bør ikke begrense selvbestemmelsesretten til innsatte utover det som er nødvendig ift for eksempel mat og uttak av effekter.....	7
8.1 Effekter	7
8.2 Bytte av effekter.....	7
8.3 Kosthold.....	8
9 Styrke innsattes muligheter til kontakt med omverdenen (telefon, besøk, videosamtaler). 8	
10 Foreta konkret vurdering om det er behov for glassvegg som kontrolltiltak ved besøk, og om straffbare forhold hos den besøkende skal føre til avslag.....	9
11 Sikre at innsatte har minst 8t utenfor cellen.....	9
12 Innsatte som flyttes fra fellesskapsavdeling til forsterkede celler, eller restriktiv avdeling har et vedtak om utelukkelse	10
13 Bør styrke sitt arbeid for å redusere isolasjonsskader	10
13.1 IUC celler og avdeling A	11
14 Sikre at vedtak på SIK treffes med vedtak i lov og konkret	12
15 Bør finne en løsning for utdeling av mat og drikke på SIK	12
16 Bør sikre at innsatte på SIK som ønsker det får kontakte advokat	12
17 Bør styrke arbeidet for å forebygge isolasjon og bruk av tvangsmidler	12
18 Bør sørge for at beslutninger om kroppsvisitasjoner begrunnes i tråd med gjeldende krav	13
19 Kroppsvisitasjonene ble gjennomført av en kvinnelig og en mannlig betjent.	13
20 Bør sikre at det fattes vedtak ved planlagt bruk av håndjern	14
21 Innsatte som har forhøyet risiko for selvmord og selvskading blir møtt med kunnskapsbaserte forebyggingstiltak	14

22 Bør sikre at isolasjon ikke brukes som virkemiddel for å forebygge eller håndtere selvmordsrisiko	15
23 Bør gi innsatte informasjon om muligheten for å ringe hjelpetelefon	16
24 Bør foreta gjennomgang av mulige læringspunkter etter dødsfall.....	16
38 Bør ha rutiner for oppfølging i saker der fengselsopphold fremstår som uforholdsmessig tyngende for enkelte innsatte.....	16
Hovedgruppe 2 Samhandling mellom Halden fengsel og den kommunale helsetjenesten.....	17
28 Sikre at innsatte kan henvende seg raskt og direkte til helseavdelingen uten at taushetsbelagt informasjon blir tilgjengelig for uvedkommende.....	17
29 Sikre et system for forsvarlig medisinhåndtering	17
30 Sikre god informasjonsflyt om nyinnsettelser, fremstillinger og overføringer	17
31 Hver for seg holde oversikt over avlyste og utsatte fremstillinger	18
32 Ved overføring til et annet fengsel, sikre at helsetjenesten involveres, slik at pasientinformasjon overføres raskt etter samtykke fra pasienten	18
37 Kontinuerlig vurdere behov for tilrettelegging for innsatte med omfattende helse- og omsorgsbehov.....	18
Vedleggsliste	19

Innledning

Vi viser til Sivilombudets besøksrapport nr. 77 fra besøket gjennomført i perioden 17 – 19 oktober 2023. Dette brevet er en tilbakemelding fra Halden fengsel på hvilke tiltak som er iverksatt, og skal iverksettes med bakgrunn i anbefalingene i rapporten. Rapporten har blitt gjort tilgjengelig for ansatte og innsatte. Kontaktutvalget i Halden fengsel bestående av innsatte fra hver avdeling har gjennomgått rapporten, og fengselsleder gjennomførte et møte med kontaktutvalgets medlemmer 21 august om innholdet i rapporten og deres betraktninger. Rapporten har også blitt tilgjengeliggjort i for innsatte i biblioteket.

Det er viktig at vi får tilbakemelding på vårt arbeid, slik at vi kan lære og utvikle oss videre. Vi opplever at vi gjennom våre tiltak til Sivilombudets funn har et fokus på nytenking som er en av verdiene til Kriminalomsorgen. Dette er en krevende balansekunst med bakgrunn i beskrivelsene under. Bemanningssituasjonen har fått konsekvenser for Halden fengsel, men vi foreslår tiltak for å løse funnene innenfor de rammene vi styrer under. Vi har et viktig samfunnsoppdrag, og en visjon vi er stolte over: «straff som endrer».

Vi er stolte av våre verdier åpenhet, trygghet og nytenkning, og vi opplever vi forsøker å adressere disse verdiene i våre tiltak. Som innledning til vårt tilsvare ønsker vi å vise til HAs (HA, 25.05.24) reportasje vedrørende funnene i rapporten hvor blant annet Sivilombudets leder ble sitert på følgende:

«Vår gjennomgang tyder på at redusert bemanning bidro til at mange innsatte opplevde omfattende innlåsing, mindre aktivitet og redusert menneskelig kontakt, sier Harlem.

«– Det er en realitet når vi ser på tallene, at det har vært en kraftig reduksjon i bemanningen de siste årene. Selvfølgelig har det betydning for det bildet vi ser. Den reduserte bemanningen har hatt konsekvenser både for graden av innlåsing, for graden av aktivitet og for graden av muligheten betjentene til å følge opp den enkelte innsatte, sier hun.»

I slutten av mai gjennomførte CPT et tredagers besøk i Halden fengsel. I deres midlertidige rapport som har noen av de samme funnene som Sivilombudet bemerker CPT følgende (utdrag):

- « Further, the delegation wishes to underline that it was impressed by the competence of prison staff, many of whom seemed to know the prisoners under their responsibility very well. This undoubtedly underpins a positive dynamic security approach the delegation is concerned about the overall reduction in prison staff in all establishments visited, but especially in Halden Prison »

Kriminalomsorgen generelt og Halden fengsel spesielt trenger mer bærekraftige budsjetttrammer. Dette vil i større grad gi mer forsvarlig bemanning, derigjennom økt sikkerhet, mindre isolasjon og bedre tilbakeføringsarbeid. Budsjetttrammene for 2024 er bedret, men vi ser at det fortsatt det er en vei å gå i forhold til å få bærekraftige budsjetttrammer.

Vi vil i det følgende besvare anbefalingene i følgende rekkefølge:

- Hovedgruppe 1: Anbefalinger som omhandler Halden fengsel alene, dvs. anbefalingene 1 – 24 og 38

- Hovedgruppe 2: Anbefalinger som omhandler den kommunale helsetjenesten, men hvor vi vurderer at helsetjenesten er avhengig av en direkte samhandling med fengselet. Det vil si anbefalingene 28 – 32 og 37

Den siste hovedgruppen er knyttet til helsetjenesten alene, og besvares av helsetjenesten.

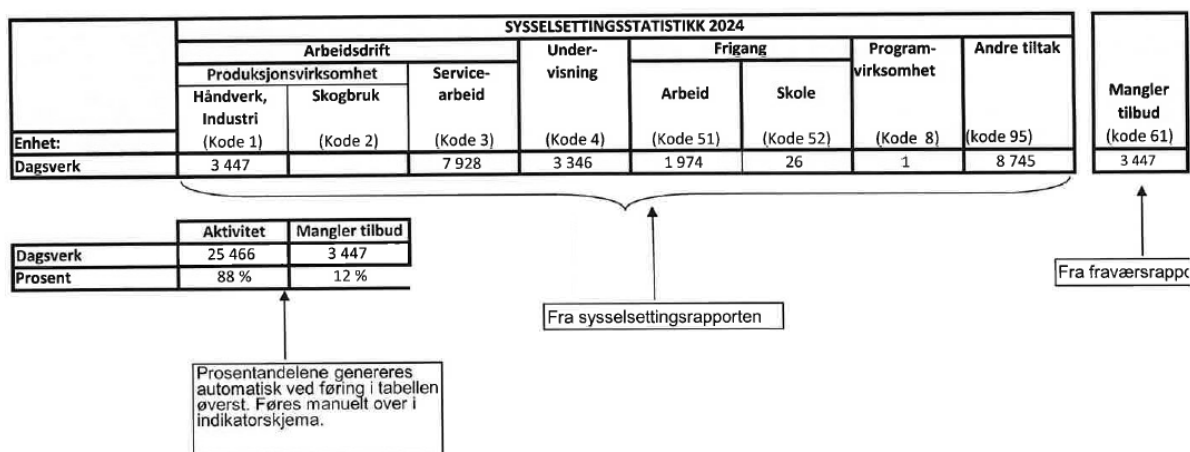
Vi vedlegger reviderte og nye rutiner som vi har endret med bakgrunn i anbefalingene i besøksrapporten.

Hovedgruppe 1: Anbefalinger som omhandler Halden fengsel alene

1 Sikre at innsatte har et dagtilbud i form av arbeid eller opplæring

Målkrevet for aktivisering i Kriminalomsorgen er 85%. Vi har som en del av en omstillingsprosess i 2023, og i etterkant av Sivilombudets tilsyn, undersøkt og risikovurdert hvilke eksisterende arenaer som vi med enkle tiltak kan øke antall sysselsatte på.

Aktivisering hittil i 2024:

Ovennevnte rapport viser at vi i 2024 har hatt en aktiviseringsgrad på 88%

Bemanningssituasjonen gir utfordringer. Dette registrerte også CPT under deres besøk i slutten av mai. Videre registrerer vi at også CPT er bekymret for at kriminalomsorgens gode kvalitative arbeid settes under press hvis de økonomiske rammene ikke bedres. Dette er bakteppe for utfordringene, hvor vi i 2023 og 2024 har brukt mye overtid og vikarer for å redusere utfordringen med tanke på tilbud til innsatte.

Halden fengsel har fått rettede midler for fire nye stillinger. Disse 4 stillingene vil redusere sårbarheten vi opplever ved fravær noe, og vil medføre at aktiviseringsgraden vil øke. Tre av de fire stillingene vil bli brukt til å styrke antallet fengselsbetjenter. Den siste stillingen vil benyttes til å ansette en sosialkonsulent for å styrke arbeidet knyttet til tilbakeføringen.

Vi hadde under tilsynet flere vakante stillinger i arbeidsdriften. I august 2024 returnerte en ansatt tilbake fra permisjon. Videre vil en annen vakant stilling lyses ut, og antas besatt 1.1.2025. Dette vil føre til færre stengte verksteder grunnet personalmangel som igjen vil øke aktiviseringsgraden, men den vil også bedre kvaliteten sett i forhold til opplæring i praktiske fag og fagopplæring i samarbeid med skolen.

Sivilombudets anbefaling om at alle innsatte har et dagtilbud i form av arbeid eller opplæring kan i enkelte tilfeller bli begrenset av enkelte sikkerhetsmessige forhold. Dette kan f. eks være at innsatte er ilagt fullstendig isolasjon fra retten.

2 Tilrettelegge for at innsatte kan ta høyere utdanning

Vi vil utrede om vi har mulighet til å etablere høyere utdanning på nytt, og eventuelt hvordan vi kan løse dette. Det er viktig å påpeke at siden dette tilbudet ble fjernet for 4 år siden, har bemanningen i Halden fengsel etter dette blitt redusert med over 80 årsverk. Slik at forutsetningene er annerledes enn tidligere.

Vi har vært i dialog med Romerike og Bergen fengsel før ferien, og vil fortsette dialogen med Romerike, og Bergen fengsel med bakgrunn i at de har valgt ulik modell for gjennomføring av høyere utdanning. Videre må vi gå i dialog med skolen med bakgrunn i at de har vært, og er tydelige på at deres samfunnsoppdrag er videregående opplæring. Dette har også Østfold fylkeskommune uttrykkelig informert skolen om. Vi vurderer etter samtaler med Bergen og Romerike, men også fra vår tidligere erfaring, at skolen er en viktig faktor i organiseringen av høyere utdanning.

Vi vil bistå innsatte med å søke seg til enheter som tilbyr høyere utdanning.

Vi vil bruke høsten 2024 til å skaffe tilveie informasjon, slik at vi får vurdert mulighetene og konsekvensene for oss og skolen, før en beslutning fattes.

3 Føre en oversikt over avvik fra planlagte aktiviteter for innsatte

Vi vil bruke vårt interne intranettsystem hvor det loggføres hvor alle innsatte er på dagtid fra mandag til fredag. Dette systemet viser om innsatte er aktivisert i arbeidsdriften, skole, som ganggutter og gjennom fritidsaktiviteter (over 2 timer) med mer. Aktiviteten registreres i henhold til retningslinjene i «*Rundskriv KDI 6/2019 Aktivisering og registrering av aktivitet*». Systemet gir også en oversikt over hvilke innsatte som mangler tilbud frivillig og ufrivillig, i tillegg til at det gir en oversikt over de som er syke. Vi vil derfor bruke dette systemet for å hente ut de dataene som etterspørres fra sysselsettings/aktiviseringsmodulen.

Gjennom endringer av datautvalget vil vi få oversikt over antall tilfeller og unike innsattnummer bakover i tid. Dette medfører at vi får hentet utdrag av den etterspurte statistikken. Vi vil også inkludere avdelingene A3 og C2 (Make It) i dette systemet, for å få korrekte data.

Det er ikke mulig å hente frem antall verksteder som har vært stengt i dette systemet, men vi vil få oversikt over hvilke innsatte som mangler tilbud, og hvor ofte.

Vedlegg:

1. Oversikt over manglende tilbud for enkeltinnsatte for hele 2023
2. Dagpenger, stønadpenger og aktivisering innsatte – rutine

4 Sikre en kontaktbetjent til alle innsatte

Vi har gjennomgått rutinen. Vi vil sikre at rutinen etterfølges og sjekkes for at alle innsatte har en KB og sekundær KB. Dette vil vi utføre ved at det tas stikkprøver av føringer i vårt fagsystem Kompis i feltet for kontaktbetjent. Stikkprøvene skal utføres av avdelingsleder.

Innsatte skal bli informert om hvem som er KB og sekundærbetjent ved at det skal påføres i skjemaet for Innkomstsamtale 2, som skal gjennomføres senest 72 timer etter innkomst. Informasjon om ordningen gis i punkt 2 i Infohefte for innsatte avd. A.

Vedlegg:

3. Skjema for Innkomstsamtale 2
4. Infohefte for innsatte avd. A.

5 Sikre minst 1 time opphold utendørs daglig, og at det skjer i dagslys og at innsatte beskyttes mot nedbør

5.1 Lufteområdene til avdeling A manglet tak som kunne skjerme innsatte mot nedbør.

Sivilombudet pekte på behovet for å kunne skjerme innsatte fra nedbør i lufteområdene til Avdeling A. Vi har bestilt og forventer at produksjon av benker med tak (raste plassbenker) iverksettes i løpet av september. Disse benkene er de samme typene som de benkene som står i luftegårdene på Avdelingene B og C. Vi øker også antallet benker i disse luftegårdene, samt plasserer ut samme type benker på K-bygg for i enda større grad sikre innsatte beskyttelse mot nedbør.

5.2 En time opphold utendørs

Dagsplanene er endret, slik at det nå fremkommer at man er sikret minimum 1 time luft. Det er utfordrende å sikre at all lufting foregår i dagslys, da spesielt i vinterhalvåret. Dette er kompensert ved at dagsplanene er organiseres slik at der det på vinterstid er nødvendig å lufte etter mørkets frembrudd, så roteres dette mellom avdelingene.

Vedlagt finner dere 5 stk. reviderte dagsplaner (vedlegg 5).

6 Øke tilstedeværelsen av fengselsbetjenter for å sikre trygghet for innsatte og ansatte

Vi er enige med Sivilombudet at for å oppnå og sikre gode positive relasjoner mellom ansatte og innsatte, er det å ha tilstrekkelig antall ansatte til stede i både i bo- og aktivitetsområdene viktig. Samtidig påvirker reduksjonen i vår bemanning dette, med bakgrunn i at det har vært nødvendig å tilpasse oss de budsjettmessige rammene. Reduksjonen i bemanningen i Halden fengsel er også en tilbakemelding som CPT gir i sin midlertidige rapport etter deres besøk. I tillegg er vi mer sårbare for fravær med en lavere bemanning enn det vi var tidligere. Vi bruker mer vikarer og overtid sammenlignet med 2022 og 2023, med bakgrunn i at vi fokuserer på å øke tryggheten for innsatte og ansatte i tillegg til at vi ønsker mest mulig utetid. Dette må til enhver tid avstemmes mot de økonomiske rammene vi er tildelt. Halden fengsel har fått tildelt fire nye stillinger. Tre nye stillinger vil brukes til å øke bemanningen av fengselsbetjenter, og en av stillingene benyttes til å ansette en sosialkonsulent som nevnt over. De tre nye stillingene vil bidra til en noe økt forutsigbarhet i forhold til å sikre tilstedeværelse

av fengselsbetjenter. Sosialkonsulentene vil avlaste fengselsbetjenter i deres arbeid, og vi mener det vil medføre at betjentene får frigjort tid til å være i fellesskapet med innsatte.

7 Bør tilby tolk ved inkomstsamtale til innsatte som ikke har språkferdigheter

Det vises til «rundskriv KDI 1/2018» om bruk av tolk og oversettelser kriminalomsorgen. Halden fengsel skal ha en praksis som sikrer at innsatte får relevant og viktig informasjon på et språk som de forstår skriftlig og muntlig. Særlig i inkomstsituasjonen er det viktig at innsatte får nødvendig informasjon om og fra fengselets side, og at den innsatte får gitt fengselet informasjon som er av betydning for fengselet å vite. Vi er klar over at særlig selvmordskartlegging og helsekartlegging er viktig i inkomstfasen.

Vi har laget en egen rutine for bruk av tolk som er basert på rutinen utarbeidet av Bredtveit fengsel og Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven). Bredtveits rutine ble utarbeidet i etterkant av SOs besøk der. Det er linket til vår nye rutine i skjema for inkomstsamtale 1 og 2, Rutine for fellestjenesten pkt. 2 *Mottak av nyinnsettelse / overføringer fra annet fengsel* og pkt. 5 i rutinen for A2 *Innkomstfasen*.

Vedlagt finner dere følgende rutiner:

6. Rutine for bruk av tolk
7. Kap. 3 i Rutine for A 2 etg.
8. Rutine for Mottak

8 Bør ikke begrense selvbestemmelsesretten til innsatte utover det som er nødvendig ift for eksempel mat og uttak av effekter

8.1 Effekter

Vi har behandlet flere klagesaker på dette fra innsattes side der Kriminalomsorgen Region Øst er enig i våre vurderinger. Dette var knyttet til bilder av barn med naken hud. Vedrørende bilder av barn så tas det en konkret og sikkerhetsmessig vurdering i hvert enkelt tilfelle basert på hva slags bilde, setting bilde er tatt i og kjennskap vi har til innsatte i Halden Fengsel. Vi ønsker å beskytte barn (barnets beste) for unødig eksponering om bilder kommer på avveie eller forsvinner fra innsattes celler.

Vi har revidert rutinen knyttet til effekter, hvor dette er konkretisert. Det vi konkretiserer er knyttet til bilder av naken hud av barn. Dette er viktig for også å ivareta sikkerheten til innsatte.

Vedlegg

9. Rutinebeskrivelse knyttet til bytte av effekter

8.2 Bytte av effekter

Hovedregelen er fortsatt at bytter skjer fire ganger i året, men vi har endret rutinen, og vil endre praksisen ved at vi behandler henvendelser fortløpende. Det er to årsverk som har ansvaret i effekten, slik at det vil være ressursmessige årsaker til at saksbehandlingen av henvendelser tar noe tid. Vedlagt finner dere revidert rutine hvor dette er konkretisert.

Vedlegg:

10. Rutinebeskrivelse knyttet til ikke tillatte effekter på cellen

8.3 Kosthold

Sivilombudet er kritiske til den høye terskelen for å skifte kosthold underveis i et fengselsopphold som kan vare over lang tid.

Halden fengsel har endret informasjonsskrivet fra kjøkkenet som omhandler kostordningen. I informasjonsskrivet informeres det om at det er mulig å endre kost underveis i soningen, ved å rette en skriftlig henvendelse til kjøkkenet. Dette skrivet skal inngå i skjema for inntakssamtale 1. I dette skjemaet er det også gjort endringer, da det tidligere sto at kost ikke kan endres.

Vedlegg:

11. Skjema for Inntakssamtale 1

12. Informasjonsskriv Kjøkken - kost i Halden fengsel

9 Styrke innsattes muligheter til kontakt med omverdenen (telefon, besøk, videosamtaler)

På et generelt grunnlag er innsattes kontakt med omverden, en potensiell sikkerhetsrisiko både for ansatte og innsatte. På dette område avventer Halden fengsel justerte retningslinjer på bakgrunn av Høyesterettsdom om telefonavlytting.

KDI har i lys av avsagt dom fra Høyesterett gitt en anbefaling til Justis- og beredskapsdepartementet (JD) om at de midlertidige føringer om telefonkontroll kan oppheves, med unntak av bestemmelsene knyttet til ringetid og kostnad som må opprettholdes grunnet ordlyden i forskriftenes § 3-29 vedrørende disse forholdene. Direktoratet har i anbefalingen vist til at Høyesterett legger til grunn at det norske regelverket om telefonkontroll oppfyller kravene etter EMK art. 8. KDI vurderer dommen slik at det vil være behov for å gjøre noen justeringer av retningslinjene opp mot den praktiseringen av straffegjennomføringsloven § 32 som forelå før de midlertidige føringene. Det må legges til rette for noe mer differensierte vurderinger ved illeggelse av kontroll, både hva gjelder omfanget og type telefonkontroll enn det som ble gjort tidligere, slik at praksis i større grad reflekterer en avveining mellom de sikkerhetsmessige hensynene og hensynet til de innsattes privatliv. Det vil også være nødvendig å se på hvordan sikre bedre notoritet av de vurderingene som gjøres, men også det faktiske omfanget av kontrollen.

Rundskriv KDI 3/2020 er ikke opphevet, og er således videreført etter koronapandemien og bruksområdet er utvidet. Vi viser her til KDIs brev av 10. juni 2021 (202004037-1213) hvor KDI ber om at enhetene fortsetter å tilby digitale besøk som et supplement til fysiske besøk, samt brev av 6. oktober 2021 (202004037-1253) hvor KDI skriver følgende

«Videobesøk har vært et viktig tiltak underveis i pandemien som har bidratt til at innsatte og pårørende kunne opprettholde kontakt i en tid hvor adgangen til fysiske besøk var begrenset. Som signalisert tidligere, skal videobesøk også i framtiden være et supplement til fysiske besøk. Ordningen innføres derfor permanent ved samtlige fengselsavdelinger.».

Vi vil som en forsøksordning øke ringetiden per innsatt fra 32 til 42 minutter pr uke. Utfordringen som vi vil vurdere i denne sammenhengen er økningen i ringetiden sett opp mot bemanningssituasjonen over tid. Rutinen som vedlegges vil endres tilsvarende. I CPTs foreløpige rapport har CPT anbefalt at Kriminalomsorgen bør se på muligheten til å øke ringetiden.

Vedlegg:

13 Del av rutine for A, B og C - Telefoning

10 Foreta konkret vurdering om det er behov for glassvegg som kontrolltiltak ved besøk, og om straffbare forhold hos den besøkende skal føre til avslag

Vi har tatt tilbakemeldingen til etterretning og har endret våre rutiner.

Vedlegg:

14. Rutine bestilling av besøk for innsatte og eksterne

11 Sikre at innsatte har minst 8t utenfor cellen

Vi har stor forståelse for en slik anbefaling, og er helt enig i at minimum 8 timer utetid er viktig. Vi ser at dette er krevende i perioder, spesielt med bakgrunn i de budsjettmessige rammene vi har. Bemanningen spesielt i avdeling A1, da sett opp mot størrelsen på avdelingen medfører at dette blir krevende å oppnå for avdeling A. Videre er sammensetningen i avdeling A ofte av en slik karakter at innsatte ikke kan møtes. Det kan være med bakgrunn både i tilhørighet til kriminelle miljøer eller andre personlige konflikter.

Den reduserte bemanningen har gitt færre faste ansatte enn tidligere, i tillegg til en lavere grad av oppdekking ved fravær. I tillegg opplever vi i Halden fengsel, men også i kriminalomsorgen generelt at det var vanskelig å rekruttere ansatte i et stramt arbeidsmarked. Spesielt utfordrende er det å rekruttere fengselsbetjenter til førstelinjen. Dette påvirker antall faste ansatte i førstelinjen. Dette er et krevende, men er et viktig bakteppe for utfordringene knyttet til utetid.

Det er vanskelig å oppnå en vesentlig økning av utetiden innenfor de rammene som bygnings- og bemanningsmessige forhold setter i avdeling A1. De bemanningsmessige forholdene gjelder hele fengselet, men i forhold til de bygningsmessige forholdene er de knyttet til avdeling A1 særskilt på grunn av avdelingens størrelse. Vi viser til vårt svar under anbefaling 13, hvor det er satt av midler som vil medføre bedringer knyttet til aktivitets- og uteområdene i A1. Dette alene vil ikke øke utetiden, men vil gi muligheter til samhandlingsarealer som vil øke samhandlingen mellom innsatte og ansatte, og ha en positiv effekt på isolasjonsutfordringene.

Det at vi i dag både har et aktiviserings- og isolasjonsteam på totalt 8 ansatte er et viktig tiltak for å redusere isolasjonsutfordringene, men selv om de ikke bidrar til å oppnå en utetid på 8t, er det med på å redusere isolasjonsutfordringene. Aktiviseringsteamet og isolasjonsteamet har som hovedmål å redusere og forebygge isolasjon ved å tilby innsatte økt fellesskap og aktivisering. Andre mål er å skape en positiv utvikling i atferd og psykisk helse, forebygge isolasjonsskader, selvskading og selvmord blant innsatte og forebygge vold og trusler mot

ansatte. Erfaringer fra aktiviseringsteam og isolasjonsteamet er gode, og tyder på at teamene når målsettingene.

Som nevnt over, får vi tilført midler til 4 nye stillinger. Tre av stillingene vil benyttes til å styrke førstelinjen som nevnt i anbefaling nr. 6. Den fjerde stillingen vil benyttes til å ansette en sosialkonsulent, som vil få et ansvar i tilbakeføringsarbeidet. Dette vil frigjøre noe tid for betjentene, slik at jobbe enda mer mot det dynamiske og relasjonelle mot innsatte.

12 Innsatte som flyttes fra fellesskapsavdeling til forsterkede celler, eller restriktiv avdeling har et vedtak om utelukkelse

Vi har endret rutinen for overføring fra fellesskapsavdeling til avdeling A. Rutinen skal sikre at det, i de tilfellene innsatte blir flyttet fra en fellesskapsavdeling til en mer restriktiv avdeling, skal foreligge grunnlag for utelukkelse samt vedtak med begrunnelse og forventet varighet.

Fullført implementering av rutinen skjer etter pågående organisasjonsprosess for dagbetjenter og fordeling av ansvar for ulike typer vedtak. Tydeliggjort ansvarsfordeling er en forutsetning for å følge opp vedtak ved overføring til restriktiv avdeling med notoritet. Full implementering av rutinen forventes fra november 2024. Årsaken til at det er vanskelig å gjennomføre dette nå er med bakgrunn i at ansatte har sluttet, bemanningsutfordringer som er nevnt i vårt tilsvarende. Vi er avhengig av å få løst organisasjonsprosessen for å få implementert dette.

Vedlegg

15. Del av rutine Felles A, B, C og FT - Flytting til restriktiv avd.

13 Bør styrke sitt arbeid for å redusere isolasjonsskader

Alle innsatte som blir utelukket helt fra fellesskapet, enten som en konsekvens av ilagte restriksjoner besluttet av retten eller utelukkelse besluttet av fengselet, tilbys ukeplaner for å sikre minimum 2 timer meningsfull menneskelig kontakt. Det er et klart mål at utelukkelse besluttet av fengselet blir så korte som mulig, og vi vurderer kontinuerlig nødvendigheten av tiltaket.

Halden fengsel fokuserer kontinuerlig og målrettet på å jobbe isolasjonsforebyggende, og i størst mulig grad utøve tiltak for å redusere isolasjonsskader i hele innsattpopulasjonen. Fengselet er blitt styrket med et Aktiviserings-/ isolasjonsteam (A-team) bestående av 8 ansatte, som skal sikre organisering og drift av forebyggende tiltak for sårbare innsatte. Samarbeidet med helsetjenesten er et mål som prioriteres og vil bli en del av den optimale tilnærmingen for innsattgruppen aktiviseringsteamet skal jobbe med. Siden oppstarten i slutten av august er teamet nå godt etablert i fengselets arbeid.

Aktiviseringsteamet(A-team) har som hovedformål å redusere og forebygge isolasjon ved å tilby innsatte økt fellesskap og aktivisering. A-team gir tilbud om aktivitet til innsatte som ikke er aktivisert i ordinær arbeidsdrift, program eller skole, forebygge isolasjon. A-teamet skal jobbe forebyggende, behandlende og oppfølgende.

Aktiviseringsteamet (A-team) skal forholde seg til de særlig sårbare og hjelpetrengende innsatte:

- Innsatte som ikke er i stand til å nyttiggjøre seg etablerte tilbud, som lettere utviklingshemmet og psykisk ustabile/ syke.
- Innsatte som har psykotiske utbrudd i fengsel.
- Innsatte som er i suicid-fare og/eller er i fare for å skade seg selv.
- Innsatte med paranoid beredskap og som er til fare for andre.
- Innsatte som isolerer seg over tid med gradvis dårligere psykisk helse

Vi vil styrke oppfølgingen av A-teamets avvikskontroll der det registreres om teamets innsatte mottar minimum 2 timers meningsfull menneskelig kontakt. Vi vil videre følge opp at den innsatte får utarbeidet en timeplan (egen mal) der det registreres planlagt varighet av aktiviteten angitt i minutter, og gjennomført varighet angitt i minutter. Dette registreres i KIKS (kriminalomsorgens avvikssystem) den dagen avviket har skjedd.

Registreringen av avvik sikrer at vi har en oversikt over omfanget av de ulike avvikene:

- Innsatte har ikke fått tilbud om minimum 2 timer meningsfull menneskelig kontakt i løpet av siste 24 timer»
- «Innsatte har ikke straks fått utarbeidet ukeplan i forbindelse med utelukkelse som forventes overstige 72 timer»
- «Innsatte har takket nei til tilbud om minimum 2 timer meningsfull menneskelig kontakt i løpet av 24 timer».

Helseavdelingen har reinnført fast daglig tilsyn av innsatte som sitter på fullstendig isolasjon.

13.1 IUC celler og avdeling A

I disponeringsbrevet for 2024 til regionene i Kriminalomsorgen er 5 mill. kroner satt av for bygningsmessige tiltak mot isolasjon ved Halden fengsel. Disse midlene vil bli brukt til bygningsmessige tiltak i avdeling A1, og til de forsterkede cellene. Vi har meldt inn våre behov for hvordan disse midlene bør benyttes for å redusere isolasjonsutfordringer, og skape muligheter for å få 2 timer mellommenneskelig kontakt, og avventer mandat fra direktoratet. De tiltakene som er foreslått fra Halden fengsels side er:

- Omgjøre den største IUC (forsterket celle) til et aktiviseringsrom for innsatte som sitter på IUC. Dette vil medføre at vi i enda større grad kan skape arena for to timer mellommenneskelig kontakt
- Anskaffe innredningsmøbler/produkter tilsvarende de som blant annet Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt anskaffet, til de tre gjenværende cellene. Dette vil medføre at de blir mer normaliserte sammenlignet med ordinære celler. Vi vil derfor gjennom disse tiltakene gjøre opplevelsen mindre inngripende for den innsatte.
- Bygge røykebalkong utenfor de forsterkede cellene, og bygge en røykebalkong/liten luftgård utenfor A1. Dette vil bidra til et tryggere arbeids- og innsattmiljø, som igjen vil bidra til bedre rammer for miljøarbeidet. Vi mener det vil ha en god effekt å ta med seg innsatte ut på balkongen som en del av miljøarbeidet. Det åpner opp for en friere arena til å drive strukturert og målrettet miljøarbeid. Det er positivt for de innsatte med flere områder å oppholde seg på under felleskapstiden og fellesskapet vil oppleves

Som nevnt over er det avsatt 5 mill. kr til dette arbeidet. Vi venter på et endelig mandat/opplegsbrev som kan få et annet innhold/prioriteringer enn de ovennevnte forslagene

Vi håper dette arbeidet kan påstartes i slutten av 2024, og forhåpentligvis ferdigstilles i løpet 2025.

14 Sikre at vedtak på SIK treffes med hjemmel i lov og konkret begrunnelse

Halden fengsel har pr 25.06.2024 endret delegasjonsfullmakten og det er innført annenhåndsgodkjenning for alle vedtak som fattes etter straffegjennomføringslovens § 38. Grunnlag, redegjørelse og vurdering av mindre inngripende tiltak vurderes og godkjennes av inspektør.

Kriminalomsorgen Region Øst har planlagt samlinger for operative ledere høsten 2024. På agendaen vil det blant annet være teori og diskusjon av saker og praksis knyttet til utelukkelse etter §§ 37, 38 og 39. Dette vil være med på å styrke kunnskap og øke kvalitet på dokumentasjon og notoritet i hver enkelt sak.

15 Bør finne en løsning for utdeling av mat og drikke på SIK

Viser til endret og vedlagt rutine som beskriver bruken av sikkerhetscelle. All servering av mat skal som hovedregel foregå gjennom celledør. Dersom det etter en konkret vurdering anses som sikkerhetsmessig uforsvarlig å åpne døren, kan matluke på gulvet benyttes. Pkt. 5 i rutinen er endret, og praksis er endret.

Vedlegg:

16. Rutine for bruk av sikkerhetscelle

16 Bør sikre at innsatte på SIK som ønsker det får kontakte advokat

Viser til vedlagt rutine. Innsatte som er plassert på sikkerhetscelle skal gis mulighet til å ringe advokat dersom det er ønskelig og etter en konkret vurdering er sikkerhetsmessig forsvarlig. Dersom telefonsamtale til advokat etter en konkret vurdering ikke er forsvarlig, skal dette dokumenteres av operativ leder i tilsynsskjema. Halden fengsel tilrettelegger for besøk for advokater, som har klienter på sikkerhetscelle.

Vedlegg:

16. Rutine for bruk av sikkerhetscelle

17 Bør styrke arbeidet for å forebygge isolasjon og bruk av tvangsmidler

Halden fengsel har fått tildelt fire nye stillinger, hvor vi vil ansette tre nye fengselsbetjenter. Disse betjentene vil styrke førstelinjen, og derigjennom bidra til at vi blir litt mer robuste enn tidligere. Videre har aktiviserings- og isolasjonsteamet satt seg i større grad, og disse ressursene brukes mye mot avdeling A og de innsatte som sitter på IUC. I motsetning til i oktober, hvor teamene var relativt nye, så er ansatte i teamene mer erfarne og jobber på en enda bedre måte enn i oktober.

Det skal opptas forklaring etter hendelser som har ført til bruk av tvangsmidler. Vi ser at dette sjeldent benyttes til å evaluere hendelsen, men det gir innsatte en mulighet til å forklare seg, og til å gi tilbakemeldinger om hvorfor det som skjedde, skjedde Denne rapporten gir

fengselsbetjenten mulighet til å spørre innsatte om hva som kan gjøres annerledes for å unngå denne type hendelser i fremtiden. Da vil man kunne ta med innsattes synspunkter inn i en eventuell evaluering. Dette er en praksis som er igangsatt, og som vil følges opp av avdelingsledere.

Selv om det er de samme rapportmalene benyttes ved selvskading som i en disiplinærsak, gis det ikke reaksjoner for selvskading. Dette ansees ikke som et regelbrudd, og resulterer alltid i en henleggelse. Det er utfordrende for Halden fengsel å endre rutinene for slik saksgang, da dette beskrives i boken Rapportlære for Kriminalomsorgen (Halvorsen et al 2019), som benyttes både av enhetene og av Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS. «Hendelsesrapport er også aktuelt å skrive hvis innsatte skader seg selv. Opplysningene i rapporten vil da være til hjelp for å sette i gang nødvendige tiltak ovenfor innsatte. Samtidig får man dokumentasjon på hva som faktisk har skjedd» (Halvorsen et al 2019: 19).

Vi har allikevel mulighet til å ta tilbakemeldingen til etterretning, i ordlyden når dokumentet *Henleggelse av hendelse* utformes.

18 Bør sørge for at beslutninger om kroppsvisitasjoner begrunnes i tråd med gjeldende krav

Som det fremgår av de midlertidige føringene skal det foretas en konkret og/eller individuell vurdering. Tiltaket skal også være forholdsmessig, noe som innebærer at det skal foretas en avveining av nødvendigheten av tiltaket og tiltakets inngripende karakter. Dette forsterker og klargjør terskelen for å gjennomføre kroppsvisitasjoner. Halden vil iverksette opplæring som tydeliggjør viktigheten av notoritet, og at ansatte foretar konkrete vurderinger som er basert på vektige sikkerhetsmessige hensyn. Notoritet, oppfølging og opplæring vil i større grad sikre «etterprøvbare faglige vurderinger» ligger til grunn i vårt arbeid knyttet til kroppsvisitasjoner.

Vi vil benytte avdelingsledere til oppfølging og opplæring for å klargjøre og bevisstgjøre ansatte om viktigheten av notoritet.

For øvrig avventer Halden fengsel reviderte retningslinjer fra KDI på dette området etter høyesterettsdom av 22. mars 2024, HR-2024-551-S, (sak nr. 23-154353SIV-HRET).

Vedlegg:

17. Rutine for gjennomføring av kroppsvisitasjon

19 Kroppsvisitasjonene ble gjennomført av en kvinnelig og en mannlig betjent.

Vi har endret ordlyden i rutinen, og kroppsvisitasjon skal gjennomføres av to ansatte av samme kjønn, med mindre den bemanningsmessige situasjonen i Halden fengsel medfører at dette ikke er mulig.

Vedlegg:

17. Rutine for gjennomføring av kroppsvisitasjon

20 Bør sikre at det fattes vedtak ved planlagt bruk av håndjern

Halden fengsel forholder seg til Straffegjennomføringslovens retningslinjer, men vil selvsagt endre praksis dersom bruk av håndjern ved fremstilling fremtidig krever et enkeltvedtak som kan påklages. Vi registrerer at departementets syn i forarbeidene til innføringen av et nytt tvangsmiddel og de gjeldende retningslinjene til straffegjennomføringsloven er ulike. Sivilombudet skriver i sin rapport at de vil ta dette opp med Kriminalomsorgsdirektoratet, og Halden fengsel avventer derfor videre føringer fra vårt overordnede nivå om saken.

21 Innsatte som har forhøyet risiko for selvmord og selvskading blir møtt med kunnskapsbaserte forebyggingstiltak

I oppdragsbrevet for 2024 er det gitt oversikt over de områdene som regionen og enhetene skal prioriteres, som blant annet er: *En økt innsats når det gjelder selvmordsforebygging*. Videre står det at:

Når det gjelder kompetansehevende tiltak, ber vi enhetene prioritere følgende, i den rekkefølge tiltakene er angitt:

1. Lederutviklingsprogrammet
2. Strukturert etterarbeid etter belastende hendelser
3. Øke omfang av VIVAT-kurs (se under for beskrivelse)
4. Krav til vedtak om tvangsmidler og kontrolltiltak
5. Rusproblematikk/psykisk helse
6. Hovedavtale og tilpasningsavtale

I år gjennomfører Halden fengsel punktene 1, 2, 4 og 5. Vi vil prioritere punkt 3 våren 2025.

Vivat - Førstehjelp ved selvmordsfare er et to-dagers kurs som gjennomføres fysisk hos KRUS. Kurset gir kompetanse til å se og møte mennesker i selvmordsfare, og er utviklet av Living Works i Canada og oversatt og driftes av Vivat som er en del av Universitetssykehuset Nord-Norge. Kriminalomsorgens utdanningssenter tilbyr kurs med følgende mål:

- Styrke deltakernes kompetanse når det gjelder å fange opp signaler som viser tegn på selvmords-adferd
- Hvordan man kan følge opp innsatte/domfelte som er i risikogruppen for selvskading og selvmord

Se for øvrig: <https://www.krus.no/kurs-og-konferanser.507995.no.html>

Vi vil videreføre ordningen med psykoedukativ veiledning for de ansatte på avdeling A. Det er satt opp 3 gjennomføringer i løpet av høsten 2024 og dette er i regi av psykolog fra Halden DPS.

Ansatt i helseavdelingen i fengselet har utviklet et digitalt verktøy som skal bidra til å hjelpe fengselsbetjentene til å forstå, og møte de innsatte på en god måte. Dette verktøyet (modulbasert tilnærming) ble testet ut i våres i avdeling A med hell. Verktøyet vil når det er implementert som arbeidsmetode brukes aktivt i møte med den innsatte. Erfaringene etter testperioden er at dette verktøyet/arbeidsmetoden vil øke kvaliteten på tilnærmingen overfor den innsatte. Vi har tro på at den vil redusere antall hendelser/konflikter, øke kvalitet på dialogen mellom helse og kriminalomsorgen, gi raskere og riktigere respons på akutte

hendelser pga at helse og kriminalomsorgen bruker felles verktøy. Dette kan da medføre færre utelukkelse og i forhåpentligvis redusere isolasjon.

Sekundært vil dette trolig gi en effekt i forhold til sykefravær blant ansatte pga bedre tilnærming til innsatte.

Den ansatte i helseavdelingen vil skaffe tilveie prosjektmidler for bruk til bred opplæring av betjenter i avdeling A i første omgang. I tillegg vil helseavdelingen være med på prosjektet, som representant fra kommunen, som vi mener på sikt vil styrke samhandlingen mellom KO og helseavdelingen pga felles forståelse av samme verktøy/arbeidsmetode. Det vil derfor skape gjenkjennbarhet hos innsatte, som vi og helseavdelingen mener er en fordel for innsatte.

22 Bør sikre at isolasjon ikke brukes som virkemiddel for å forebygge eller håndtere selvmordsrisiko

Isolasjon av fengselsfaglige grunner med hjemmel i straffegjennomføringsloven - herunder forebyggende tiltak som utelukkelse fra fellesskapet og umiddelbar utelukkelse som følge av brudd på regelverk - og tvangsmidler som sikkerhetscelle eller sikkerhetsseng - innebærer vurderinger om f.eks. «nødvendig», «ikke lengre enn nødvendig», «strengt nødvendig, forsøke mindre inngripende tiltak».

Vi viser til Sivilombudets rapport om selvmord og selvmordsforsøk i fengsel fra 2023. Det er uten tvil godt dokumentert at menneskelig kontakt er viktig for å redusere risikoen for selvmord. Vi har selvsagt en plikt til å forebygge selvmord, jf. EMK artikkel 2. Vi ser samtidig at vi også i slike tilfeller er avhengig av en bemanningsfaktor som er bedre enn i dag. I EMDs rettspraksis omtales isolasjon som situasjoner der innsatte holdes atskilt fra andre innsatte. Vår forebyggingsplikt gjør det i enkelte tilfeller helt nødvendig å holde innsatte med høy selvmordsrisiko adskilt fra fellesskapet. I andre tilfeller vurderer vi det til at det vil være u hensiktsmessig å holde de atskilt fra fellesskapet.

Anvendelse av sikkerhetscelle har sammenheng med behovet for å ivareta liv og helse for en gruppe psykisk syke innsatte, som er utagerende overfor ansatte og andre innsatte, eller som begår selvskading og forsøk på selvmord. Som kompensierende tiltak for å redusere belastning i de tilfellene det kan skje, tilbys de menneskelig kontakt i form av samvær med ansatte, og det er her isolasjons- og aktivitetsteamet er viktige. Vi har i noen tilfeller har benyttet utelukkelse eller sikkerhetscelle i forbindelse med selvmordsrisiko. Isolasjonen var da ikke et virkemiddel i seg selv, men en uheldig konsekvens av nødvendigheten av å redusere tilgang til skadelige gjenstander o.l.

I Sivilombudets særskilte melding til Stortinget om isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler fra 2019 skriver man: *Selv om den akutte faren for selvmord og selvskading kan begrenses når en innsatt plasseres på en naken celle, er det åpenbart at bruken av sikkerhetscelle helt mangler helende eller hjelpende elementer.* Halden fengsel forsøker alltid å finne andre virkemidler for å oppnå dette målet, og kan blant annet vise til tilfeller med kontinuerlig tilsyn frem til innleggelse/utredning i helsevesenet fremfor bruk av isolasjon. Dette er dog svært ressurskrevende, og ikke alltid mulig innenfor våre bemanningsmessige rammer.

Da Sivilombudet besøkte Halden fengsel, var vårt aktiviseringsteam forholdsvis nytt og utnyttet nok ikke sitt fulle potensiale. Dette er uansett en satsning, der vi har fått tilført midler og vi har økt fokuset på innsatte som av en eller annen grunn står i fare for å bli isolert. Det er også utredet en løsning der 1 av 4 forsterkede celler bygges om til et aktiviseringsrom (Se kap 13.1). Dette vil øke mulighetene til å aktivisere innsatte som ikke kan delta i et større fellesskap. Videre vil vi vise til at vi selvfølgelig forsøker å benytte sikkerhetsceller og utelukkelse minst mulig og påse at varigheten av tiltaket blir kortest mulig. Vår statistikk på bruk av sikkerhetscelle de senere årene vitner om dette, og det vil alltid være et mål å redusere dette ytterligere.

23 Bør gi innsatte informasjon om muligheten for å ringe hjelpetelefon

I samarbeid med Kirkens SOS har Kriminalomsorgen startet et pilotprosjekt med en døgnåpen krisetelefon for domfelte og innsatte på flere enheter. Formålet er særlig å forebygge selvmord og gi et døgnåpent samtaletilbud for domfelte og innsatte som er i en særlig sårbar situasjon og kan slite psykisk. Kriminalomsorgen Innlandet, Oslo fengsel og kriminalomsorgen region øst har inngått en samarbeidsavtale med Kirkens SOS om et prosjekt hvor deres krisetelefon skal gjøres døgnåpent tilgjengelig. Det finnes informasjonsmateriale om prosjektet og det er også planlagt en engelsktalende linje. Halden fengsel har vært i kontakt med Region Øst og skal få være med i denne piloten. Dette skal også rulles ut for alle enhetene i fremtiden. Informasjon om prosjektet finnes på: <https://www.kriminalomsorgen.no/hjelpelinje-for-innsatte.6618814-516313.html>. Frem til dette skjer har vi som standard lagt inn en setning i informasjonen som gis i informasjonshefte til innsatte (ref. pkt. 15), om at det finnes en mulighet for å legge inn telefonnummer til offentlig tilgjengelige hjelpetelefoner og at begrensinger i ringetid ikke omfatter disse. Vi har også lagt det som et av flere forslag til hvilke tiltak som kan iverksettes ved forhøyet selvmordsrisiko i Rutinesamling for samhandling med helseavdelingen pkt. 8.3.

Vedlegg:

- 4. Infohefte for innsatte avd. A – endret i punkt 15.
- 18. Samhandling med helseavdelingen - Rutinesamling

24 Bør foreta gjennomgang av mulige læringspunkter etter dødsfall

Vi har tatt tilbakemeldingen til etterretning og tilføyd dette som et eget punkt i vårt skjema for evaluering etter alvorlige hendelser. Regionen gjennomgår innberetning etter dødsfall og forsøk på selvdrap, og gir en tilbakemelding om arbeidsprosessen i forkant, under og i etterkant av en slik hendelse.

Vedlegg:

- 19. Mal Evalueringsskjema hendelser

38 Bør ha rutiner for oppfølging i saker der fengselsopphold fremstår som uforholdsmessig tyngende for enkelte innsatte

Vi ser at 37 og 38 er knyttet til samme kapittel, og ordlyden i anbefalingene dekker samme problemstilling. Derfor er svaret vårt gitt under anbefaling 37.

Hovedgruppe 2 Samhandling mellom Halden fengsel og den kommunale helsetjenesten

28 Sikre at innsatte kan henvende seg raskt og direkte til helseavdelingen uten at taushetsbelagt informasjon blir tilgjengelig for uvedkommende

Vi har montert låsbare postkasser på avdelingen, hvor innsatte kan levere sine påmeldingslapper uten at dette skal gå via fengselsansatte. Det er kun helseavdelingen som har tilgang til å åpne disse skapene. Dette for å ivareta innsatte og deres rett på at taushetsbelagt informasjon ikke kommer til kjenne for ansatte i Halden fengsel.

29 Sikre et system for forsvarlig medisinhandling

Etter å ha iverksatt endring i rutinen i samarbeid med Helseavdelingen, og utplassert låsbare skap, samt skjerpet inn forståelsen for vårt ansvar i forbindelse med medisinutdeling, forventer vi nå å se en bedring i medisinhandlingen i Halden fengsel. Det vil bli vurdert om ordningen er tilfredsstillende ved vår årlige analyse av avvik.

30 Sikre god informasjonsflyt om nyinnsettelse, fremstillinger og overføringer

Vi velger å dele opp vårt tilsvaret i tre deler.

Informasjon ved/før innkomst

Helseavdelingen skal hver dag få utskrift av innkomst og avgangslisten. Ansvar ligger hos AF-krysset.

Vi har utarbeidet en rutine som vil bedre informasjonen til helseavdelingen, og våre avdelinger, både ved innkomst og underveis i soningen.

Vedlegg:

- 21. Rutine for kartlegging og informasjonsutveksling av innsatte knyttet til fare for selvmord og selvskading

Informasjon om overføring

Helseavdelingen skal varsles så snart en overføring er besluttet.

Det er opprettet en mailgruppe som førstebetjent ved juridisk avdeling benytter for å varsle våre samarbeidspartnere, herunder helseavdelingen, så snart en overføring er besluttet.

Det skal ved alle overføringsvedtak legges ved et informasjonsskriv fra helseavdelingen der det fremkommer at: «Nødvendige helseopplysninger kan ved behov deles fra helseavdelingene i Halden fengsel til samarbeidende helsepersonell i mottagende helseavdeling, dersom du ikke motsetter deg dette»

Vedlegg:

20. Kapittel 2 av rutine for fremstilling og transport av innsatte

Informasjon om avlyst eller utsatt fremstilling

Årsaken til at innsatte får sen informasjon om avlyst eller utsatt fremstillinger er med bakgrunn i flere årsaker. Dette være seg akutt bemanningsutfordringer.

Halden fengsel er i ferd med å utrede en løsning der ansvaret for planlegging og organisering av fremstillinger flyttes fra en gruppe operative ledere til en fast ansatt som jobber dagtid. Gjennom å flytte ansvaret får vi en funksjon som har ansvar fra start til slutt i prosessen, og på denne måten øke kvaliteten i arbeidet. Det har lenge vært en utfordring, spesielt der timer må endres, at det er flere involverte i dette. Samarbeidet med helseavdelingen og Fengselspsykiatrisk poliklinikk forventes å bli bedre, når disse har en spesifikk person å forholde seg til. Varsel til samarbeidspartnere ved endringer vil være en naturlig del av denne funksjonens oppgaver. Frem til endringen trer i kraft, har vi presisert i eksisterende rutine at Operativ leder skal dokumentere i fremstillingsoversikten om timer er endret eller avlyst, årsaken til dette og at helseavdelingen skal informeres snarest mulig. Oversikten medbringes inn i fast møte med helseavdelingen hver mandag. Omorganiseringen er planlagt gjennomført innen utgangen av november (se kap 12).

31 Hver for seg holde oversikt over avlyste og utsatte fremstillinger

Se svar på punkt 30. Ny funksjon forventes å kunne holde oversikt over avlyste og utsatte fremstillinger.

Vedlegg:

20. Kapittel 2 av rutine for fremstilling og transport av innsatte

32 Ved overføring til et annet fengsel, sikre at helsetjenesten involveres, slik at pasientinformasjon overføres raskt etter samtykke fra pasienten

Se svar på punkt 30 Informasjon ved overføring.

37 Kontinuerlig vurdere behov for tilrettelegging for innsatte med omfattende helse- og omsorgsbehov

Dette svaret omhandler både anbefalingene 37 og 38.

Halden fengsel har på bakgrunn av tilbakemeldingene fra Sivilombudet, sett til Bredtveit Fengsel og de rutiner som ble utarbeidet der etter deres tilsyn fra Sivilombudet. Dette for å sikre systematisk samarbeid mellom fengselet og helseavdelingen. Dette har resultert i en egen rutine for kartlegging og informasjonsutveksling av nyinnsatte knyttet til fare for selvmord og selvskading, som det linkes til fra Rutinesamlingen for samhandling med helseavdelingen.

Rutinen skal sikre at avdelingsleder initierer dialog med fengselshelsetjenesten og andre relevante aktører (pkt. 4) i de tilfellene der dette fremstår som nødvendig. Rutinen skal sikre

at informasjon blir videreformidlet ved endring av plassering, og at ny kartlegging vurderes dersom det er endringer ved innsattes soningsforhold, sosiale liv, etc. som kan påvirke dennes mentale tilstand.

Vi har også innført et eget skjema for bekymringsmelding til helseavdelingen, dersom ansatte skulle oppdage helsemessige behov som ikke blir ivaretatt.

Samhandlingsrutinen med helseavdelingen har fått et nytt punkt 12 – Innsatte med omfattende helse- og omsorgsbehov.

Vedlegg:

- 21. Rutine for kartlegging og informasjonsutveksling av nyinnsatte knyttet til fare for selvmord og selvskading
- 22. Skjema for bekymringsmelding til helseavdelingen
- 18. Samhandling med helseavdelingen - Rutinesamling

Vedleggsliste

1. Oversikt over manglende tilbud for enkeltinnsatte for hele 2023
2. Dagpenger, stønadspenger og aktivisering innsatte – rutine
3. Skjema for Innkomstamtale 2
4. Infohefte for innsatte avd. A.
5. Reviderte dagsplaner 5 stk.
6. Rutine for bruk av tolk
7. Kap. 3 i Rutine for A 2 etg
8. Rutine for Mottak
9. Rutinebeskrivelse knyttet til bytte av effekter
10. Rutinebeskrivelse knyttet til ikke tillatte effekter på cellen
11. Skjema for Innkomstamtale 1
12. Informasjonsskriv Kjøkken - kost i Halden fengsel
13. Del av rutine for A, B og C - Telefoning
14. Rutine bestilling av besøk for innsatte og eksterne
15. Del av rutine Felles A, B, C og FT - Flytting til restriktiv avd.
16. Rutine for bruk av sikkerhetscelle
17. Rutine for gjennomføring av kroppsvisitasjon
18. Samhandling med helseavdelingen - Rutinesamling
19. Mal Evalueringsskjema hendelser

20. Kapittel 2 i rutine for fremstilling og transport av innsatte
21. Rutine for kartlegging og informasjonsutveksling av innsatte knyttet til fare for selvmord og selvskading.
22. Mal - Bekymringsmelding til helseavdelingen
23. Tiltaksplan etter Sivilombudets rapport.